

«Діни антропология» пәні бойынша семинар сабақтарының тақырыптары.

1. Діни антропология пәні: мақсаты және міндеттері.

1. Діни антропология пәні, методы және қызметі.
2. Діни антропологияның негізгі мәселелері мен принциптері.
3. Діни антропологияның негізгі бағыттары және аспектілері.

Әдебиеттер тізімі

1. К. Ермишина. Религиозная антропология. Учебное пособие. - М., 2016. – 368 с.
2. Борбасова Қ.М., Рысбекова Ш.С. Діни антропология. –Алматы: Қазақ университеті, 2014.- 255 с.
3. Орлова Э. История антропологических учений. – М., 2014. – 624 с.
4. Рысбекова Ш.С. Религиозная антропология: учеб. пособие. – Алматы: Қазақ университеті, 2011. 255 с.
5. Панкин С. Ф. Религиозная антропология: конспект лекций: учебное пособие. М.: Флинта; МСПИ, 2001. 199 с.
6. Аринин Е. И., Тюрин Ю. Я. 4. Религиозная антропология : учеб. пособие для студентов специальности «Религиоведение». Ред.-издат.комплекс ВлГУ, 2011. – 124 с.

2. Ежелгі түркілердің және зороастризмдегі адамның әлемдегі орны .

1. Ежелгі түркілердің дүниетанымындағы Тәңір мен адам қарым-қатынасы мәселесі.
2. Зороастризмдегі Құдайдың екі түрлі бастамасы және адам ұғымы, діни этикалық ілімі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Затов Қ.А. Зороастризм және қазақ мәдениетінің бастаулары. Алматы. Қазақ ун-ті, 2018
2. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
3. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
4. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
5. **Барнард, Алан.** Антропология тарихы мен теориясы [Мәтін] = History and Theory in Anthropology : [оқулық] / А. Барнард ; ауд. Ж. Жұмашова. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. - 240 б.
6. Зороастрийцы. Верования и обычаи — Мэри Бойс. В русском переводе. – Петербургское Востоковедение. – 290 стр.

7. Орынбеков М. С. Генезис религиозности в Казахстане. – 2-ое изд., перераб. и доп. – Алматы: Институт философии, политологии и религиоведения КН МОН РК, 2013. – 204 с.
8. Байпаков К. М., Терновая Г. А. Предисловие // Зороастризм и культы маздеистского круга. Самарканд, 2017. Т. II. С. 4-7.
9. Байпаков К. М., Терновая Г. А. Казахстан // Зороастризм и культы маздеистского круга. Т. II. Самарканд, 2017а. С. 8-75.

3. Иудаизмдегі адамның мәні

1. Иудаизмдегі адамның мәні және мақсаты.
2. Көне өсиет адам өмірінің табиғаты туралы.
3. Көне өсиеттегі жаратушымен адамның қарым-қатынасы.
4. Күнә, тәубе және адамның өлімі

Әдебиеттер тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Электронная еврейская энциклопедия (статья "Душа") [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.eleven.co.il/?mode=article&id=11493&query=%C4%D3%D8%С0>
5. Юнгеров П.А. Учение Ветхого Завета о бессмертии души и загробной жизни. М. 2006.196 с.
6. *На выбор:*
7. а) Бубер, М.Я и Ты. - М., 1993. - С.6-24; 45-72
8. б) Бубер, М. Путь человека по хасидскому учению // Бубер М. Хасидские истории. Первые учителя. - Иерусалим, 2006.
9. Левинас, Э. Трудная свобода. Очерки по иудаизму // Избранное: Трудная свобода. М., 2004. С.319-354
10. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М. : Изд-во ПСТГУ, 2012. - 369 с. - С. 216 - 244.
11. Шахнович, М.М., Религиоведение. История религии./ М.М. Шахнович. СПб.: Питер, 2011. – 432 с.
12. Кирсберг, И. В. Ценность жизни в Ветхом Завете // Жизнь как ценность. - М. : ИФРАН, 2000. - 270 с. - С. 111 - 128.

1. Торчинов, Е. А. Религии мира: опыт запредельного. Психотехника и трансперсональные состояния / Е. А. Торчинов. - СПб.: Азбука-классика; Центр "Петербургское религиоведение", 2005. - 544 с.

Юнгеров, П. А. Учение Ветхого Завета о бессмертии души и загробной жизни / П. А. Юнгеров. - К. : Пролог, 2006. - 196. (часть первая, а также на выбор: "Учение Пятикнижия

4. Конфуций ілімі мен Даосизмдегі адам мәселесі

1. Даосизмдегі адам мәселесіндегі сыртқы және ішкі дүние арақатынасы.
2. Конфуций іліміндегі адамдық қасиет және мораль ұғымы.
3. Конфуций және Дао іліміндегі антрополия мәселесінің айырмашылықтары және ұқсас мәселесі.

Әдебиеттер тізімі:

1. Борбасова Қ.М., Рысбекова Ш.С. Діни антропология. –Алматы: Қазақ университеті, 2014.- 255 с.
2. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М.: Изд-во ПСТГУ, 2012. - С. 17 - 37. («Культура Ом: древнеиндийская антропологическая модель»)
3. Степанянц, М. Т. Восточная философия. Вводный курс / М. Т. Степанянц. - М.: ИФРАН, 2009. [Электронный ресурс] Режим доступа : <http://www.klex2.ru/733> (Глава IV)
4. Степанянц, М.Т. Восточные философии: учебник для вузов.- М.: Академический проект, 2011. - 549 с.
5. Агеев, Н. Ю. Концепция «единства природы и человека» и коррелятивное мышление в древнем Китае // Общество и государство в Китае: XLII научная конференция. - М. : ИВ РАН, 2012. - 395 с. - С. 343 - 346.
6. Григорьева, Т. П. Человек и мир в системе традиционных китайских учений // Проблема человека в традиционных китайских учениях / Отв. ред. Т. П. Григорьева. - М.: Наука, 1983. - С. 6-16.
7. Малявин, В. В. Человек в культуре раннеимператорского Китая // Проблема человека в традиционных китайских учениях / Отв. ред. Т. П. Григорьева. - М. : Наука, 1983. - С.163-179.
8. Тань Аошуан. Китайская картина мира: Язык, культура, ментальность. М., 2004 (Раздел «Китайское слово «душа» и китайский концепт души» - с. 178-186)

9. Ткаченко, Г. А. Хаос и космос в традиционной китайской космологии и антропологии // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. М. : Наука, 1993. - 224 с. - С. 30 - 38.
10. Торчинов, Е. А. Пути философии Востока и Запада : познание запредельного / Е. А. Торчинов. - Спб. : Азбука-классика, 2005. - 480 с. ("Жизнь, смерть, бессмертие в универсуме китайской культуры").
11. Эймс, Р. Индивид в классическом конфуцианстве (модель "фокус-поле") // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. М. : "Наука", 1993. - 224 с. - С. 39 - 65.
12. Юркевич, А. Г. Жизнь как ценность в китайской классической философии и культуре // Жизнь как ценность. - М. : ИФРАН, 2000. - 270 с. - С. 150 - 165.

5. Индуизм, жайнизм, сикхизмдегі адам мен әлем арақатынасы

1. Индуизмдегі адам мен оның өмірінің мәні, Құдайға құлшылық жолдары
2. Жайнизм адам және оның өмірінің табиғаты туралы
3. Сикхизм жаратушы және оның адамға қатынасы

Әдебиеттер тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Гимн Пуруше [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/brodo01/txt01.htm>
5. Чаттерджи С., Дата Д. Индийская философия. М., 1994 (из раздела «Философия Веданта» пп. «Учение Шанкары о Я, зависимости и освобождении» – с.372-383 и «Учение Рамануджи о Я, зависимости и освобождении» - с.394-402)
6. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М.: Изд-во ПСТГУ, 2012. - С. 17 - 37. («Культура Ом: древнеиндийская антропологическая модель»)
7. Степанянц, М. Т. Восточная философия. Вводный курс / М. Т. Степанянц. - М.: ИФРАН, 2009. [Электронный ресурс] Режим доступа : <http://www.klex2.ru/733> (Глава IV)

8. Степанянц, М.Т. Восточные философии: учебник для вузов.- М.: Академический проект, 2011. - 549 с.

6. Буддизмдегі ақиқатқа жету жолы туралы көзқарастар

1. Буддизмдегі ақиқат ілімі және құдай мәселесі
2. Теравададағы философиялық және антропологиялық мәселелер
3. Буддизм философиясындағы «сегіз жол» ұғымы мен мәні
4. Буддизмдегі архат- мінсіз тұлға сипаты
5. Буддизм адам табиғаты және оның тағдыры туралы
6. Буддизм жанның мәңгілігі және адамның рухани дамуы туралы.

Әдебиеттер тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Чаттерджи С., Дата Д. Индийская философия. М., 1994 (из раздела «Философия Веданта» пп. «Учение Шанкары о Я, зависимости и освобождении» – с.372-383 и «Учение Рамануджи о Я, зависимости и освобождении» - с.394-402)
5. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М.: Изд-во ПСТГУ, 2012. - С. 17 - 37. («Культура Ом: древнеиндийская антропологическая модель»)
6. Степанянц, М. Т. Восточная философия. Вводный курс / М. Т. Степанянц. - М.: ИФРАН, 2009. [Электронный ресурс] Режим доступа : <http://www.klex2.ru/733> (Глава IV)
7. Степанянц, М.Т. Восточные философии: учебник для вузов.- М.: Академический проект, 2011. - 549 с.
8. Торчинов, Е. А. Введение в буддологию. Курс лекций / Е. А. Торчинов. - Спб. : Санкт-Петербургское философское сообщество, 2000. - 304 с. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://anthropology.ru/ru/texts/torchin/buddhism.html> (Лекция 2)
9. Шахнович, М.М. Религиоведение. История религии./ М.М. Шахнович. СПб.: Питер, 2011. – 432 с.
1. Лысенко, В. Г. Будда как личность и личность в буддизме // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. - М.: Наука, 1993. - 224 с. - С. 121 - 133.

2. Лысенко, В. Г. Ранняя буддийская философия. Философия джайнизма / В. Г. Лысенко, А. А. Терентьев, В. К. Шохин. - М. : Восточная литература, 1994. - 384 с. ("Философский и религиозный смысл принципа анатмана (недуша)", "Душа (джива) и тело "шарира", "Джайнская карма", "Джайнская нирвана")
3. Дойч, Э. По поводу сравнительного анализа самости // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. М. : Наука, 1993. - 224 с. - С. 21 - 29.
4. Мезенцева, О. В. Проблема деятельности человека в индийской философии нового времени // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. - М. : Наука, 1993. - 224 с. - С. 106 - 122.

7. Академиялық теология өкілдерінің еңбектеріндегі адам мәселесі

1. Византиялық теологиядағы адам туралы ілім: Немесий Эмесский, Иоанн Златоуст, Максим Исповедник, Иоанн Дамаскин.
  2. Аскеттік антропология.
  3. Шығыс христиан мистицизмінің антропологиялық мазмұны. Григорий Палама антропологиясы.
  4. Православие антропологиясындағы өлім мен мәңгілік мәселесі
  5. Орыс православиелік теологиясында адам туралы ілім.

Әдебиет тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Василий Великий, свт. Беседа первая о сотворении человека "по образу..." / Свт. Василий Великий. - [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.xpa-spb.ru/libr/_Vasilij-Velikij/1-o-sotvorenii-cheloveka.html
5. Григорий Богослов, свт. О душе // Свт. Григорий Богослов. Собрание творений. Т. 2. - М.: АСТ; Харвест, 2000. – 832 с.
6. Григорий Нисский, свт. Об устройении человека / Свт. Григорий Нисский. - Спб. : Аксиома, 1995. - 176 с. (главы 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 23, 26, 27, 28, 29)
7. Григорий Нисский, свт. О душе и воскресении. Диалог с сестрой Макриной / Свт. Григорий Нисский. - [Электронный ресурс] Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/?Grigorij_Nisskij/o_dushe_voskresenii

8. Иоанн Дамаскин, преп. Точное изложение православной веры // Творения преп. Иоанна Дамаскина. Источник знания / Пер. с др.-греч. и комм. Д. Е. Афиногенова, А. А. Бронзова, А. И. Сагарды, Н. И. Сагарды. - М.: ИНДРИК, 2002. - 416 с (главы 12, 24, 25, 27 - 30)
9. Ефрем Сирий. О свободной воле человека // Ефрем Сирий. Творения. - Т. 5. - М.: Отчий дом, 1994. - 520 с.
10. Немесий Эмесский, еп. О природе человека / Еп. Немесий Эмесский. - М.: Канон+, 1998. - 464 с. (предисловие Шабурова Н. В. и главы 1, 2, 3, 4, 15, 16, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 41 - несколько на выбор)
11. Игнатий (Брянчанинов), свт. О образе и подобии Божиих в человеке // Свт. Игнатий Брянчанинов. Полное собрание сочинений. - М.: Паломник, 2006. - 5480 с.
12. Илия Минятей, еп. Слово о предопределении в первую неделю поста // Еп. Илия Минятей. Проповеди. - [Электронный ресурс] Режим доступа: http://azbyka.ru/otechnik/?Ilija_Minjatij/propovedi=1
13. Лоргус, А., свящ. Православная антропология. Курс лекций / Свящ. А. Лоргус. - М.: Граф-пресс, 2003. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.xpa-spb.ru/libr/Lorgus/pravoslavnaya-antropologiya.html> (из части второй - на выбор одну из глав)
14. Позов, А. С. Основы древнецерковной антропологии: в 2 т. / А. Позов. СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского ун-та, 2008. - 571 с.
15. Зенько Ю. М. Основы христианской антропологии и психологии. - СПб.: Речь, 2007. - 912 с. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.xpa-spb.ru/3/basic.html>
16. Киприан (Керн), архим. Антропология свт. Григория Паламы / Архим. К. Керн. - М.: Паломник, 1996. - 450 с. (главы 6 и 7 - обязательно, а также на выбор разделы: "Апостол Павел", "Александрийское богословие", "Эпоха тринитарных споров", "Св. Максим Исповедник", "Св. Иоанн Дамаскин")
17. Электронный словарь по христианской антропологии и психологии / Автор-составитель Ю. М. Зенько. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.xpa-spb.ru/slov.htm>

8. Католик дiнiндегi адам мен қоғам туралы көзқарастар

1. Ортағасырлық католик теологиясы мен философиясындағы адам туралы iлiмдер.
2. Фома Аквинскийдiң антропологиясы. Бонавентураның Құдайға баратын адам туралы ойлары
3. Қайта өрлеу дәуiрiндегi теология және антропологиялық бетбұрыс.
4. Реформация және реформация қарсы күрес дәуiрiндегi католиктiк антропология.

5. 19 - 20 ғасырдың басындағы теологиялық антропологиядағы модернизм.

Әдебиет тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова]. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018

4. Аврелий Августин, блаж. Творения / Блаж. Августин Аврелий. – СПб.: Алетейя — Киев, Уцимм-пресс, 1998. ("О бессмертии души", "О свободе воли", "О предопределении святых")
5. Ансельм Кентерберийский. Прослогион / Ансельм Кентерберийский. Сочинения. - М.: Канон, 1995. - 400 с.
6. Ансельм Кентерберийский. О свободном выборе / Ансельм Кентерберийский. Сочинения. - М.: Канон, 1995. - 400 с.
7. Бернад Клервоский. О благодати и свободе воли / Бернад Клервоский. - [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.xpa-spb.ru/libr/_KATOL/Bernard-O-blagodati.html
8. Роберт Гроссетест. Почему человек есть малый мир // Космос и душа. Учение о вселенной и человеке в Античности и в Средние века. - М.: Прогресс-традиция, 2005. - 880 с.
9. Фома Аквинский. Дискуссионные вопросы о душе // Историко-философский ежегодник '98. – М. : Наука, 2000. - 427 с. - С. 95-103.
10. Фома Аквинский. О единстве интеллекта, против аверроистов / Фома Аквинский. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://lib.ru/HRISTIAN/AKWINSKIJ/rasum.txt>
11. Фома Аквинский. Сумма теологии. Часть I. Вопросы 75-119 / Фома Аквинский. - Киев : Эльга, Ника-Центр, 2005. - 576 с. (из "Трактата о человеке" на выбор любой из вопросов)
12. Фома Аквинский. Учение о душе / Пер. с лат. К. В. Бандуровского, М. Гейде. - СПб.: Азбука-классика, 2004. - 480 с.
13. Эразм Роттердамский. Диатриба или рассуждение о свободе воли // Эразм Роттердамский. Философские произведения. - М. : Наука, 1987. - 704 с.
14. Эразм Роттердамский. Гиперастпистес // Эразм Роттердамский. Философские произведения. - М.: Наука, 1987. - 704 с.
15. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М. : Изд-во ПСТГУ, 2012. - 369 с. - С. 145 - 172.
16. Скола, А. Богословская антропология / А. Скола, Д. Маренго, Х. П. Лопес. - М.: Христианская Россия, 2005. - 383 с. - С. 140-143 и 159 - 181, а также глава 4.
17. Бандуровский, К. В. Бессмертие души в философии Фомы Аквинского. М.: РГГУ, 2011. — 328 с.

18. Булыко, И. П. Сравнительный анализ пневматологической антропологии святого Григория Паламы и Фомы Аквинского / И. П. Булыко. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.bogoslov.ru/text/1859858.html>
19. Луценко, Т. В. Концепт свободы воли и теология спасения человека в антропологии Фомы Аквинского / Т. В. Луценко. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.jurnal.org/articles/2012/filos6.html>
20. Позов, А. С. Основы древнецерковной антропологии: в 2 т. / А. Позов. СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского ун-та, 2008. - 571 с.
21. Свежавски, С. Фома Аквинский, прочитанный заново / С. Свежавски. - Сретенск: МЦИФИ, 2000. - 208 с. ("Концепция человека", а также XV - XIX главы)

2. Протестантизмдегі адам мен Құдай ұғымындағы ерекшеліктер

1. Протестанттық антропология принципі, мәні мен мақсаты
2. М. Лютердің антропологиялық көзқарастары
3. Ж. Кальвиннің антропологиялық көзқарастары
4. Протестанттық антропология: адамның өмірі, өлімі және өлмеуі

Әдебиет тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Лютер, М. О рабстве воли // Эразм Роттердамский. Философские произведения. - М.: Наука, 1987. - 704 с.
5. Лютер, М. О свободе христианина / М. Лютер. [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/protestant/lyuter/06.php
6. Кальвин, Ж. Наставление в христианской вере / Ж. Кальвин. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://jeancalvin.ru/institution/> (книги 1: главы 15 и 18; из книги 2: главы 1 - 5; из книги 3: глава 19).
7. Ермишина, К. Б. Религиозная антропология / К. Б. Ермишина. - М. : Изд-во ПСТГУ, 2012. - 369 с. - С. 172 - 188.
8. Бачинин, В. А. Жан Кальвин и его социальная антропология // Вопросы истории. - № 6. - С. 107-116. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://hpsy.ru/public/x5042.htm>
9. Бачинин, В. А. Мартин Лютер о свободе и рабстве воли. К интеллектуальной истории Реформации / В. А. Бачинин. - [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.intelros.ru/pdf/svobodnay_misl/3-4-2012/11.pdf

10. Виллем Ван Ассельт. Антропология в классическом реформатском богословии / Виллем Ван Ассельт. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.proza.ru/2012/09/09/432>
11. Гараджа, В. И. Протестантская концепция человека // Буржуазная философская антропология XX века. - М.: Наука, 1986. - 295 с.

3. Қалам философиясындағы құдай және адам мәселесі.

1. Орта ғасырдағы мұсылман философиясының ерекшеліктері мен бағыттары.
2. Қалам ілімі және ортағасырдағы беделді мектептері
3. Әл Кинди, Әл Ғазали философиясының маңыздылығы

Әдебиет тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018

4. К. Ермишина. Религиозная антропология. Учебное пособие. - М., 2016. – 368 с.
5. *Алтаев Ж., Фролов А. Исламская философия. Учебник для высших учеб. заведений /* - Алматы : Қазақ Университеті, 2016. - 596 с.
6. Борбасова Қ.М., Рысбекова Ш.С. Діни антропология. –Алматы: Қазақ университеті, 2014.- 255 с.
7. Степанянц, М. Т. Восточная философия. Вводный курс / М. Т. Степанянц. - М. : ИФРАН, 2009. - [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.klex2.ru/733> (Глава IV - об антропологии ислама)
8. Корбэн Анри. История исламской философии./пер. с франц. и примечания с.

11. Әл-Фараби, Әл-Ғазали, Ибн-Рушд шығармашылығындағы адам мәселесі

1. Әбу Насыр әл-Фарабидің ғылыми мұрасындағы философия және дін арасындағы қатынас мәні.
2. Әл-Ғазалидің сопылық дүниетанымы
3. Әл.Ғазали мен Ибн Рушд арасындағы «тахаафут»

Әдебиеттер тізімі

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Ғ. Есім «Фалсафа тарихы» 2000 ж. Алматы 278 бет.
5. Ауданбек Көбесов «Сөнбес жұлдыздар». 1973 ж. Алматы 158 бет.
6. Ж. Алтай, А. Қасабеков, Қ. Мұхамбет-әли «Философия тарихы» 1999 ж. Алматы «Жеті жарғы» 287 бет.
7. Корбэн Анри. История исламской философии./пер. с франц. и примечания с. 280.
8. Ефремова, Н. В. Проблема бессмертия в философии классического ислама // Универсалии восточных культур. - М.: Восточная литература РАН, 2001. - 431 с. - С. 180 - 199.
9. Журавский, А. В. Представления о человеке в Коране и Новом Завете // Труды по культурной антропологии. - М. : Муравей, 2002. - 420 с. - С.117-127.
10. Игнатенко А.А. Мир-Бог в Зеркале, или как возник Совершенный человек // Человек и природа в духовной культуре Востока. М., 2004. С.17-47
11. Фролова, Е. А. Человек-мир-Бог в средневековой исламской культуре // Бог-человек-общество в традиционных культурах Востока. М. : "Наука", 1993. - 224 с. - С. 144 - 155.
12. Фролова, Е. А. Концепции греха в исламской теологии и философской мысли // Универсалии восточных культур. - М.: "Восточная литература" РАН, 2001. - 431 с. - С. 141 - 179.

12. XIX ғасырдағы қазақ ойшылдарының антропологиялық ізденістері

1. Қазақ ойшылдардың антропологиялық көзқарасы туралы
1. Абай шығармашылығындағы адам мен Құдай мәселесі
2. Шәкәрімнің діни дүниетанымы

Әдебиет тізімі:

1. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
3. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
4. Ғ. Есім «Фалсафа тарихы» 2000 ж. Алматы 278 бет

5. *Кудайбердиев Ш.* Три истины. — Алма-Ата: Казахстан, 1991. — С. 78.
6. *Кудайбердиев Ш.* Записки Забытого // *Ш.Кудайбердиев.* Записки Забытого. — Алматы: Ел, 1993. — С. 93.
7. Жұмабаев М. Шығармалары: Өлеңдер, поэмалар, қара сөздер. Алматы: Жазушы, 1989. 448
8. *Сегизбаев О.А.* Казахская философия XV – начала XX вв. — Алматы: Ғылым, 1996.
9. Рысбекова, Ш.С. Проблема бога в мировоззрении Абая : учеб.пособие / Шамшия Сайдағалиевна Рысбекова; КазНУ им. аль-Фараби.- Алматы: Қазақун-ті, 2007.- 131, [2] с
10. Нысанбаев А.Н. Философия взаимопонимания. Алматы 2001. Глава 3. 102-147 стр.
11. Бегалинова К.К. Ментальная духовность казахской философии как целостной системы. - Алматы, 2014. - 163 с.
12. Нысанбаев А.Н. Тәуелсіздік. Демократия. Гуманизм. Алматы: Философия және саясаттану институты, 2006. 377 б.

13. XX ғасырдағы қазақ ойшылдары адам және қоғам туралы.

1. Қазақ ойшылдарының әлеуметтік-философиялық, гуманистік көзқарастары (А.Букейханов, А.Байтұрсынов, М.Дулатов, С.Торайғыров, Ж. Ақпаев т.б.).
2. Шәкәрім Кудайбердіұлының шығармасындағы адам мен Кудай болмысы
3. XX ғасырдағы қазақ ойшылдарының шығармаларындағы ислам құндылығы

Әдебиет тізімі:

13. Дінтану. Оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
14. Рысбекова Ш. С., Борбасова Қ.М. Діни антропология. Алматы 2013.
15. Дінтану. Энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
16. Ғ. Есім «Фалсафа тарихы» 2000 ж. Алматы 278 бет
17. *Кудайбердиев Ш.* Три истины. — Алма-Ата: Казахстан, 1991. — С. 78.
18. *Кудайбердиев Ш.* Записки Забытого // *Ш.Кудайбердиев.* Записки Забытого. — Алматы: Ел, 1993. — С. 93.
19. Жұмабаев М. Шығармалары: Өлеңдер, поэмалар, қара сөздер. Алматы: Жазушы, 1989. 448
20. *Сегизбаев О.А.* Казахская философия XV – начала XX вв. — Алматы: Ғылым, 1996.
21. Рысбекова, Ш.С. Проблема бога в мировоззрении Абая : учеб.пособие / Шамшия Сайдағалиевна Рысбекова; КазНУ им. аль-Фараби.- Алматы: Қазақун-ті, 2007.- 131, [2] с
22. Нысанбаев А.Н. Философия взаимопонимания. Алматы 2001. Глава 3. 102-147 стр.

- 23.Бегалинова К.К. Ментальная духовность казахской философии как целостной системы. - Алматы, 2014. - 163 с.
- 24.Нысанбаев А.Н. Тәуелсіздік. Демократия. Гуманизм. Алматы: Философия және саясаттану институты, 2006. 377 б.

1. Синкреттік философиялық және діни ағымдардағы адам

1. Теософия: әлемнің бейнесі, адам туралы ілім. Антропogонез, жоғары әлем туралы ілім, космология, негізгі өкілдері.
- 2.Антропософия: адам туралы ілім, жоғары физикалық әлем, таным теориясы, негізгі өкілдері.
- 3.Агни –Йога синкреттік діни философия.

Әдебиет тізімі:

1. Борбасова К.М. Эзотерикалық ілімдер. Алматы. Қазақ университеті. 2014
2. Эгильский, Евгений Эдуардович. Новые религиозные движения. Современные нетрадиционные религии и эзотерические учения. Учеб. пособие - М. : КноРус, 2017. - 224 с.
3. Горохов, Станислав Анатольевич. Религии народов мира. Учебное пособие. - М. : Кно Рус, 2015
4. Курт Зелигман. История магии и оккультизма. / Пер с англ. А. Блейз. Москва «КРОН-ПРЕСС», 2012. – 576 с. – Серия «Таинственный мир».
5. Папюс. Оккультизм. М. Наука. 2011
6. Мэнли П.Холл. Энциклопедическое изложение масонской, герметической, каббалистической и розенкрейцеровской символической философии. Санкт-петербург. 2011
7. Рене Генон. Символы священной науки. – М. Беловодье. 2011. – 480с.
8. Торчинов Е.А. Религии мира: опыт запредельного (психотехника и трансперсональные состояния). СПб.,2011
9. Элиаде М. Священное и мирское – М. 2011

2. Қазақстандағы жаңа діни ағымдар іліміндегі діни сенім мәселесі

1. Қазақстандағы неохристиандық бірлестіктердегі адам мәселесі
2. Сенушілердің психологиялық портреті
3. Шығыстық бағыттардағы діни ағымдардағы адам ұғымы.

Әдебиет тізімі:

1. Қазіргі Қазақстандағы жаңа діни ұйымдар. – Алматы, 2010.
2. Евдокимов А.Ю. Новые религиозные движения. – М., 2011.
3. Борбасова Қ.М. Вайшнавизм: діни ілімі және дәстүрі. Алматы. 2010
4. Яблоков И.Н. Основы религиоведения. – М., 2004.
5. Дворкин Сектоведение. Тоталитарные секты. – М., 2006.
6. Религии в Казахстане. Хрестоматия. в 2-х частях. – Алматы, 2002.
7. Чернышов В.М. Сектоведение. – Киев: Изд-во им. свт. Льва, папы Римского, 2005.
8. Баркер А. Новые религиозные движения. – СПб., 1997.
9. Тоталитарные секты: угроза XXI века. Материалы Международной конференции. – Нижний Новгород, 2001
10. Макдауэлл Д., Стюарт Д. Обмащики. – СПб., 1997.
11. Ефимов И. Современные харизматическое движение сектанства. – М., 1995.
12. Куликов И. Новые религиозные организации России деструктивного и оккультного характера: Справочник Миссионерский Отдел Московского Патриархата Русской Православной Церкви. Информационно-аналитический вестник № 1. - Изд-е 2-е, переработ, и дополн. - Белгород, 1997. - 459 с.